

ODGOVORI EVROPSKE KOMISIJE

NA POSEBNO POROČILO EVROPSKEGA RAČUNSKEGA SODIŠČA

Pravice intelektualne lastnine EU: varstvo ni
popolnoma zanesljivo

Vsebina

POVZETEK (odstavki I–X)	2
UVOD (odstavki 1–12)	4
OBSEG REVIZIJE IN REVIZIJSKI PRISTOP (odstavki 13–16).....	4
OPAŽANJA (odstavki 17–93)	4
SKLEPI IN PRIPOROČILA (odstavki 94–101).....	12
Priporočilo 1 – dopolnitev in posodobitev regulativnih okvirov EU za pravice intelektualne lastnine	12
Priporočilo 2 – ocenitev ureditev upravljanja in metodologije za določanje pristojbin.....	13
Priporočilo 3 – izboljšanje sistemov za financiranje, nadzor in vrednotenje	13
Priporočilo 4 – izboljšanje sistemov geografskih označb EU	13
Priporočilo 5 – izboljšanje okvira za uveljavljanje pravic intelektualne lastnine	14

V tem dokumentu so predstavljeni odgovori Evropske komisije na opažanja iz posebnega poročila Evropskega računskega sodišča v skladu s členom 259 [finančne uredbe](#), ki se objavijo skupaj s posebnim poročilom.

POVZETEK (odstavki I–X)

Odgovori Komisije:

II. Pravni okvir EU za intelektualno lastnino in njegovo učinkovito izvajanje spodbuja podjetja EU, da vlagajo v visokokakovostno blago in storitve, inovacije, model in ustvarjalnost ter tako zagotavljajo, da se podjetja lahko povečajo na svetovni ravni. Industrijska strategija, ki jo je Komisija predstavila marca 2020, določa ključne spodbujevalce evropske industrijske preobrazbe in prihodnjih ukrepov za doseganje evropske industrijske politike, ki temelji na konkurenci, odprtih trgih, vodilnih svetovnih raziskavah in tehnologijah ter močnem enotnem trgu.

Poleg tega je Komisija novembra 2020 sprejela celovit akcijski načrt za intelektualno lastnino, da bi prevzela vodilno vlogo na ključnih industrijskih področjih, izboljšala in podprla oživitve gospodarstva in odpornost v času COVID-19 ter hkrati omogočila prehod na bolj zeleno in digitalno gospodarstvo. Cilj akcijskega načrta je okrepiti politiko EU na področju intelektualne lastnine, ki podjetjem omogoča, da izkoristijo svoje izume in ustvarjanje, hkrati pa zagotavlja, da ti koristijo tudi širšemu gospodarstvu in družbi.

V. Komisija je v svojem akcijskem načrtu ugotovila, da bi bila za obstoječi okvir EU za pravice intelektualne lastnine, čeprav trden in robusten, koristna posodobitev ter bi ga bilo mogoče dokončati, na primer z novo zakonodajo EU o geografskih označbah EU za obrtne in industrijske proizvode.

VI. Komisija je trenutno v postopku revizije zakonodaje o modelih, da bi se posodobila in nadalje uskladila ter zagotovila skladnost z reformiranim pravnim redom na področju blagovnih znamk.

V okviru nedavne reforme za blagovne znamke je uredba o blagovni znamki Evropske unije že določila merila, ki jih je treba upoštevati pri določanju višine pristojbin za blagovne znamke EU (glej uvodno izjavo 39 uredbe o blagovni znamki Evropske unije). Medtem ko je večja preglednost glede kritja stroškov pomembna, je treba upoštevati tudi druge dejavnike (kot je ekonomska vrednost dodeljene pravice intelektualne lastnine na ravni EU).

Kar zadeva geografske označbe, je cilj prihodnje reforme okrepiti sedanji sistem kot pravice intelektualne lastnine v skladu z akcijskim načrtom za intelektualno lastnino in učinkovito zaščititi imena tradicionalnih živil. Ta pobuda prispeva k ciljem skupne kmetijske politike, zlasti k izboljšanju odziva kmetijstva EU na družbene zahteve po hrani in zdravju, ter tako naslavlja strategiji evropskega zelenega dogovora in „od vil do vilic“.

VII. Struktura in upravljanje Urada Evropske unije za intelektualno lastnino (EUIPO) sta v veliki meri usklajena s skupnim pristopom o decentraliziranih agencijah iz leta 2012.

Poleg tega je po mnenju Komisije preoblikovana uredba o blagovni znamki Evropske unije (glej zlasti člene 153(1)(a) do (c), 157(4)(c) in (e), 172(9) in 176(1)) okrepila okvir odgovornosti.

Vendar pa bo Komisija predvideno oceno na podlagi člena 210 uredbe o blagovni znamki Evropske unije uporabila za pridobitev dodatnih vpogledov in proučitev možnosti za nadaljnje ukrepe na področju odgovornosti.

Prihodnja reforma geografskih označb upošteva študijo za podporo vrednotenju geografskih označb in zajamčenih tradicionalnih posebnosti, ki je bila opravljena leta 2020. Cilj reforme je najti rešitve za boljšo zaščito geografskih označb, krepitev vloge proizvajalcev, uskladitev in poenostavitev postopkov ter učinkovitost nadzora in izvrševanja geografskih označb.

VIII. Direktiva o uveljavljanju pravic intelektualne lastnine določa le minimalno uskladitev in državam članicam omogoča sprejetje ukrepov, ugodnejših za imetnike pravic. Prav tako so nekatere njene določbe neobvezne in nacionalna sodišča lahko zagotovijo različne razlage (v mejah prožnosti, ki jo omogoča Direktiva). Da bi ugotovili morebitna nacionalna neskladja pri izvajanju direktive o uveljavljanju pravic intelektualne lastnine, je Komisija ustanovila novo skupino strokovnjakov za politiko industrijske lastnine, ki med drugimi nalogami predvideva izmenjavo glede izvrševanja (Sklep C(2022) 161 z dne 20. januarja 2022).

Komisija je dejavno sodelovala z državami članicami pri izvajanju uveljavljanja pravic intelektualne lastnine s strani carinskih organov. Vendar je treba opraviti še nekaj pomembnega dela, zlasti za zagotovitev boljšega in enotnejšega obvladovanja tveganja na carinskem področju za pravice intelektualne lastnine (glej podroben odgovor v priporočilu 4).

IX. *Prva alineja* – Komisija sprejema priporočilo. Komisija je z akcijskim načrtom za intelektualno lastnino napovedala ukrepe za pregled in posodobitev predpisov EU na področju prava intelektualne lastnine.

Druga alineja – Komisija sprejema priporočilo. Struktura in upravljanje Urada Evropske unije za intelektualno lastnino (EUIPO) sta v veliki meri usklajena s skupnim pristopom o decentraliziranih agencijah iz leta 2012.

Pregled, ki temelji na členu 210 uredbe o blagovni znamki Evropske unije, bo vključeval oceno vpliva, učinkovitosti in uspešnosti Urada ter njegovih delovnih praks. Komisija bo oceno uporabila za pridobitev dodatnih vpogledov in proučitev možnosti za nadaljnje ukrepe na področju odgovornosti.

Tretja alineja – Komisija sprejema priporočilo. Pri izvajanju akcijskega načrta za intelektualno lastnino si Komisija prizadeva za okrepitev sistema zaščite geografskih označb za kmetijske proizvode, da bi bil učinkovitejši, in pripravlja predlog o sistemu EU zaščite (t. i. nekmetijskih) geografskih označb obrtnih in industrijskih proizvodov.

Četrta alineja – Komisija sprejema priporočilo. Komisija je v akcijskem načrtu za pravice intelektualne lastnine že napovedala, da bo sprejela potrebne ukrepe za okrepitev uveljavljanja pravic intelektualne lastnine. V zvezi s tem Komisija s (predlaganim) aktom o digitalnih storitvah (horizontalni okvir) pojasnjuje in nadgrajuje odgovornosti ponudnikov digitalnih storitev, zlasti spletnih platform. Komisija prav tako nadaljuje delo za vzpostavitev zbirke orodij EU za boj proti ponarejanju, v kateri bodo določena načela za skupno ukrepanje, sodelovanje in souporabo podatkov med imetniki pravic, posredniki in organi kazenskega pregona (instrument za posamezni sektor).

Komisija trenutno pripravlja strategijo za obvladovanje tveganja za pravice intelektualne lastnine na carinskem področju in bo ocenila tudi izvajanje uredbe o uveljavljanju pravic intelektualne lastnine s strani carinskih organov.

UVOD (odstavki 1–12)

Odgovori Komisije:

12. V nekaterih državah članicah je lahko carina na podlagi nacionalne zakonodaje pooblaščen tudi za ukrepanje pri odkrivanju blaga, ki je že dano na notranji trg in za katerega obstaja sum kršitve pravic intelektualne lastnine.

OBSEG REVIZIJE IN REVIZIJSKI PRISTOP (odstavki 13–16)

Ni odgovorov Komisije.

OPAŽANJA (odstavki 17–93)

Odgovori Komisije:

17. Nedavna reforma blagovne znamke je že prinesla znatno nadaljnjo uskladitev tako materialnega kot (zlasti) postopkovnega nacionalnega prava o blagovnih znamkah v skladu z režimom blagovnih znamk EU. Na splošno se priznava, da prenovljena direktiva o blagovni znamki odraža želeno (politično najvišjo možno) raven zakonodajne uskladitve, pri čemer se ustrezno upošteva tudi temeljno načelo subsidiarnosti EU. Dosežena visoka stopnja usklajenosti je v skladu s pristojnostjo Unije za zadeve, ki spadajo na področje uporabe Singapurske pogodbe o zaščiti blagovnih znamk.

18. Komisija je 19. in 20. marca 2019 začela postopek za ugotavljanje kršitev proti Grčiji, Franciji in Romuniji, ker niso pravočasno poslale uradnega obvestila o svojih ukrepih za prenos. Ta postopek se je zaključil po prejemu uradnega obvestila o zadevnih ukrepih. Iz predhodne ocene je razvidno, da nekatere določbe nacionalne zakonodaje niso prenesene ali pa so prenesene le delno. Komisija trenutno ocenjuje, ali to pomeni kršitev direktive. Opozoriti je treba, da ni treba prenesti ali v celoti prenesti vseh določb direktive, da bi bila nacionalna zakonodaja skladna z direktivo.

20. Ob upoštevanju opažanj in priporočil Evropskega računskega sodišča bo ocena v skladu s členom 210 uredbe o blagovni znamki Evropske unije podlaga za Komisijo, da oceni in preuči, ali in v kolikšnem obsegu so potrebni nadaljnji ukrepi.

21. Prihodnjo oceno v skladu s členom 210 uredbe o blagovni znamki Evropske unije bo Komisija uporabila kot podlago za oceno in proučitev, ali in v kolikšnem obsegu so potrebni nadaljnji ukrepi.

22. Čeprav Urada ne zavezujejo določbe člena 70 finančne uredbe EU, člen 177 uredbe o blagovni znamki Evropske unije določa, da finančne določbe Urada Evropske unije za intelektualno lastnino, kolikor so skladne s posebno naravo Urada, temeljijo na finančnih predpisih za druge organe, ki jih

je ustanovila Unija; ista pravna podlaga predvideva posvetovanje s Komisijo, preden odbor za proračun sprejme finančne določbe.

Poleg tega sta struktura in upravljanje EUIPO v zvezi s tem na splošno usklajena s skupnim pristopom o decentraliziranih agencijah.

Vendar pa bo Komisija prihodnjo oceno v skladu s členom 210 uredbe o blagovni znamki Evropske unije uporabila kot podlago za oceno in proučitev, ali in v kolikšnem obsegu so potrebni nadaljnji ukrepi.

23. Odgovornosti vsakega organa so opredeljene v uredbi o blagovni znamki Evropske unije.

24. Sestava upravnega odbora in odbora za proračun je skladna s členoma 154(1) in 171(2) uredbe o blagovni znamki Evropske unije ter je v veliki meri usklajena s skupnim pristopom, ki za agencije, ki se financirajo iz lastnih sredstev, ne določa, da upravno in proračunsko upravljanje izvajata dva različna upravna organa. Ker je poznavanje delovanja sistema blagovne znamke in modelov EU prednost za predstavnike pri opravljanju njihovih nalog v obeh organih, Komisija meni, da je težko zahtevati, da se njihova sestava sploh ne bi prekrivala. Komisija nima vpliva na imenovanje predstavnikov držav članic.

25. Ocena v skladu s členom 210 uredbe o blagovni znamki Evropske unije bo Komisiji služila kot podlaga, ali in v kolikšnem obsegu bi se lahko razmislilo o nadaljnjih ukrepih.

26. Komisija pripravlja revizijo zakonodaje o modelih, da bi jo posodobila in dodatno uskladila ter zagotovila skladnost z reformiranim pravnim redom o blagovnih znamkah.

27. Uredba poleg nacionalnega varstva modelov, ki je na voljo na nacionalni ravni, usklajeni z direktivo o modelih, vzpostavlja avtonomni sistem enotnega varstva modelov z enotnim učinkom po vsej Uniji, da lahko podjetja v EU prosto razpolagajo z različnimi pravicami ali jih združujejo glede na potrebe posameznih podjetij.

Komisija pripravlja revizijo zakonodaje o modelih, da bi jo posodobila in dodatno uskladila ter zagotovila skladnost z reformiranim pravnim redom o blagovnih znamkah. Namen predvidene nadaljnje uskladitve je zlasti ustvariti boljše konkurenčne pogoje za podjetja v EU ter okrepiti dopolnjevanje in interoperabilnost med sistemi EU in nacionalnimi sistemi modelov.

28. Cilj reforme zasnove je okrepiti digitalizacijo postopkov, pri čemer je treba zagotoviti dodatno jasnost v smislu upravičene vsebine, obsega podeljenih pravic in njihovih omejitev. Reforma obravnava tudi strukturo pristojbin in nadaljnjo uskladitev postopkovnih pravil na ravni Unije in nacionalni ravni ter pravil za nadomestne dele.

29. Komisija pripravlja revizijo zakonodaje o modelih, da bi jo posodobila in zagotovila skladnost z reformiranim pravnim redom o blagovnih znamkah.

30. Zakonodaja držav članic, ki zagotavlja varstvo modelov na nacionalni ravni, je bila delno usklajena z Direktivo 98/71/ES o pravnem varstvu modelov (v nadaljnjem besedilu: Direktiva). Uskladitev se je nanašala na ključne vidike materialnega prava o modelih, ne da bi zajemala postopke.

Komisija na podlagi celovite ocene pripravlja revizijo zakonodaje o modelih, da bi jo posodobila in dodatno uskladila ter zagotovila skladnost z reformiranim pravnim redom o blagovni znamki. Da bi ustvarili boljše konkurenčne pogoje za podjetja v EU ter okrepili dopolnjevanje in interoperabilnost med sistemi EU in nacionalnimi sistemi modelov, bi morala nadaljnja uskladitev zajemati tudi glavne vidike postopkov, ki so vključeni tudi v nedavno reformo za blagovne znamke.

31. b) Nacionalni uradi lahko sami ustrezno določijo svoje pristojbine, saj imajo pri tem finančno suverenost. Zato je potencial za določitev (obveznih) skupnih načel za strukture pristojbin zelo omejen, kar je jasno pokazala tudi nedavna reforma za blagovne znamke.

33. Glede na to, da je varstvo v obliki neregistriranega modela Skupnosti na voljo vsem oblikovalcem modelov in podjetjem po vsej EU, ni potrebe po vzporednem varstvu neregistriranega modela na nacionalni ravni.

37. V letu 2016 je bil v okviru reforme uredbe o blagovni znamki Evropske unije uveden mehanizem za preprečevanje kopičenja znatnega presežka (člen 172(8)). Vendar pa ta mehanizem v nasprotju s predlogom Komisije, ki ni našel podpore zakonodajalcev, ne izvaja načela samodejnega prenosa („v skrajni sili“) kakršnega koli znatnega strukturnega presežka v proračun EU, ki bi bil po mnenju Komisije v skladu z uredbo o ustanovitvi EUIPO in splošnimi načeli dobrega upravljanja proračuna.

Kot je pojasnila tudi Komisija, je treba nedavno reformo za blagovne znamke, uvedeno v merilih uredbe o blagovni znamki Evropske unije, upoštevati pri določanju višine pristojbin za blagovne znamke EU (glej uvodno izjavo 39 uredbe o blagovni znamki Evropske unije). Pokritje stroškov je lahko le en dejavnik za določitev pristojbin za izključne naslove pravic intelektualne lastnine po vsej EU. Čeprav se razume, da je večja preglednost v zvezi s kritjem stroškov pomembna za oceno učinkovitosti EUIPO pri njegovih temeljnih dejavnostih, je treba upoštevati tudi druge dejavnike (kot je gospodarska vrednost dodeljene pravice intelektualne lastnine). Glede na to, da so „zneski pristojbin, ki se plačujejo Uradu za delovanje sistema blagovnih znamk EU in njegovo dopolnjevanje v zvezi z nacionalnimi sistemi blagovnih znamk, /.../ bistvenega pomena“, zakonodajalci menijo, da je primerno, da se zneski pristojbin obravnavajo v osnovni uredbi o blagovni znamki Evropske unije.

38. Komisija in Urad Evropske unije za intelektualno lastnino sta 10. januarja 2022 ustanovila nov sklad za pravice intelektualne lastnine malih in srednjih podjetij (sklad za intelektualne lastnine MSP), ki bo imel proračun 47 milijonov EUR za obdobje 2022–2024. Prispevek EUIPO bo znašal 45 milijonov EUR iz presežka. Komisija in EUIPO raziskujeta tudi druga finančna sredstva, da bi iz presežka iz leta 2023 še bolj prispevala k skladu za intelektualne lastnine MSP.

39. Za zagotovitev uravnoteženega in usklajenega soobstoja sistemov blagovnih znamk v EU mora zadevna raven pristojbin odražati gospodarski pomen zadevnih lastninskih pravic in mora zato biti taka, da uporabnikov ne spodbuja k pridobivanju pravic blagovnih znamk, ki presegajo njihov dejanski obseg interesov, tj. brez namena in možnosti njihove uporabe v celotni EU.

40. Pri pregledu strukture in zneska pristojbin za blagovne znamke EU je Komisija menila, da je treba uravnotežiti proračun EUIPO, vključno z varnim kritjem stroškov Urada za opravljanje njegovih storitev, ter povprečnim zneskom pristojbin, ki jih je treba plačati na nacionalni ravni za zaščito domačih blagovnih znamk.

41. Kot je zakonodajalec izrecno prepoznal v nedavni reformi za blagovne znamke, se je treba zaradi dobrega finančnega poslovanja izogniti kopičenju znatnih proračunskih presežkov s strani Urada Evropske unije za intelektualno lastnino (glej uvodno izjavo 38 uredbe o blagovni znamki Evropske unije).

Zato je bilo pri reformi uredbe o blagovni znamki Evropske unije izvedenih več sprememb, da bi se zmanjšal potencial za ustvarjanje prihodnjih presežkov.

Nedavna reforma za blagovne znamke je določila merila, ki jih je treba upoštevati pri določanju višine pristojbin za blagovne znamke EU (glej uvodno izjavo 39 uredbe o blagovni znamki Evropske unije).

Kot je bilo ugotovljeno v prejšnji študiji inštituta Max Planck, je višina pristojbin stvar, pri kateri ima zakonodajalec dejansko znatno diskrecijsko pravico in lahko upošteva različne zakonite interese.

Po znatnem znižanju pristojbin za blagovno znamko že v letih 2005 in 2009 je reforma uredbe o blagovni znamki Evropske unije iz leta 2015 kljub temu povzročila še eno precejšnje zmanjšanje, zaradi česar je zaščita blagovne znamke EU, ki zajema ozemlje 27 držav članic, zelo privlačna in konkurenčna v smislu stroškov (850 EUR za prijavo za blagovno znamko EU).

42. Kot je določil zakonodajalec v uredbi o blagovni znamki Evropske unije (uvodna izjava 36), je vzpostavitev sistema blagovnih znamk EU pomenila večjo finančno obremenitev glavnih uradov za industrijsko lastnino in drugih organov v državah članicah. Zato se je zdelo primerno zagotoviti, da Urad Evropske unije za intelektualno lastnino izravna del stroškov, ki jih imajo države članice zaradi svoje vloge pri zagotavljanju nemotenega delovanja sistema blagovnih znamk EU, ne da bi to povzročilo proračunski primanjkljaj za Urad.

Skupni odgovor na odstavka 43 in 44. Režim izravnave je določil zakonodajalec v členu 172(4) do (7) uredbe o blagovni znamki Evropske unije. Zakonodajalec je ocenil, da so ključni kazalniki uspešnosti iz člena 172(5) pravični, nepristranski in ustrezni. Uporaba izravnalnih zneskov s strani držav članic spada pod njihovo nacionalno finančno suverenost.

Vendar pa bo Komisija prihodnjo oceno v skladu s členom 210 uredbe o blagovni znamki Evropske unije uporabila kot podlago za oceno in proučitev, ali in v kolikšnem obsegu so potrebni nadaljnji ukrepi.

45. Kot izhaja iz besedila člena 172(4) uredbe o blagovni znamki Evropske unije, zakonodajalec meni, da so ključni kazalniki uspešnosti iz točk (a) do (d) navedene določbe „pravični, nepristranski in ustrezni kazalniki“. Poleg tega je bilo treba pri vzpostavitvi in oblikovanju izravnalnega mehanizma iz člena 172 upoštevati finančno suverenost držav članic, kar kaže, da je le del glavnih uradov držav članic za industrijsko lastnino finančno neodvisen od domačega splošnega proračuna.

Okvir z odgovori 2 – Ocena je pokazala, da ključni kazalniki smotrnosti za razdelitev zneskov za izravnavo ne izpolnjujejo meril SMART

(1) Zakonodajalec je ocenil, da je letno število prijav blagovnih znamk EU v vsaki državi članici ustrezno, ker odraža „dosežke“ glavnih uradov držav članic za industrijsko lastnino pri spodbujanju uporabe zaščite blagovne znamke EU z zagotavljanjem informacij iz člena 172(4)(b) uredbe o blagovni znamki Evropske unije.

(2) Zakonodajalec je menil, da je letno število prijav nacionalnih blagovnih znamk v vsaki državi članici povezano s stroški, ki jih povzroča sistem blagovnih znamk EU, saj nacionalna zakonodaja o blagovnih znamkah več glavnih uradov držav članic za industrijsko lastnino zavezuje te urade, da po uradni dolžnosti preučijo obstoj relativnih razlogov za zavrnitev v obliki nasprotujočih si predhodnih pravic, vključno s prejšnjimi prijavi in registracijami blagovnih znamk EU.

(3) Zakonodajalec je ocenil, da je letno število zadev, predloženih sodiščem EU za blagovne znamke, ki jih je imenovala vsaka država članica, ustrezno, saj odraža „stroške“, ki jih imajo nacionalni organi pri prispevanju k uveljavljanju blagovnih znamk EU iz člena 172(4)(c) uredbe o blagovni znamki Evropske unije.

(4) Zakonodajalec je ocenil, da je letno število ugovorov in zahtevkov za ugotovitev ničnosti, ki so jih vložili imetniki blagovnih znamk EU v vsaki državi članici, ustrezno, ker odraža dodatne stroške, ki jih imajo glavni uradi držav članic za industrijsko lastnino zaradi njihove vloge pri zagotavljanju nemotenega delovanja sistema blagovnih znamk EU.

47. Cilj prihodnje reforme geografskih označb je zajeti celotno paleto blaga, kot je navedeno v poglavjih od 1 do vključno 23 kombinirane nomenklature, vzpostavljene z Uredbo Sveta (EGS) št. 2658/87.

Komisija namerava v drugem četrtletju leta 2022 pripraviti predlog za izvajanje vseevropskega sistema zaščite geografskih označb za obrtne in industrijske (nekmetske) proizvode.

51. Zahteva, da imajo poklicni zastopniki pravico zastopati fizične ali pravne osebe v zadevah v zvezi z blagovno znamko ali modelom pred glavnim uradom države članice za industrijsko lastnino v skladu s členom 120(2)(c) uredbe o blagovni znamki Evropske unije in členom 78(4)(c) Delegirane uredbe Komisije, ni rezultat enotnega, jasno opredeljenega opisa poklica, ki obstaja v državah članicah.

54. V členu 152 uredbe o blagovni znamki Evropske unije je bil določen poseben okvir za Urad Evropske unije za intelektualno lastnino (pri izpolnjevanju ustreznih nalog iz člena 151(1)(c) uredbe o blagovni znamki Evropske unije) za spodbujanje približevanja praks in orodij na področju blagovnih znamk in modelov v sodelovanju z glavnimi uradi za intelektualno lastnino v državah članicah.

55. Poleg tega v skladu s členom 152(5) uredbe o blagovni znamki Evropske unije finančna podpora Urada Evropske unije za intelektualno lastnino zadevnim projektom sodelovanja ne presega 15 % letnih prihodkov Urada Evropske unije za intelektualno lastnino.

62. Prihodnja reforma geografskih označb je namenjena uskladitvi postopkov za vse obstoječe sektorje geografskih označb, vključno z obvezno uporabo portala eAmbrosia EU za vse prijave.

65. Komisija se zaveda zamud pri odobritvi prijav za geografske označbe zaradi številnih dejavnikov, ki jih je ugotovilo Računsko sodišče. Komisija namerava to vprašanje obravnavati v prihodnji reformi geografskih označb, da bi izboljšala splošno odzivnost in pravočasno obravnavo prijav za geografske označbe.

Skupni odgovor Komisije na odstavka 66 in 67. Nekatera podrobna pravila v zvezi z izvrševanjem geografskih označb, ki obravnavajo posebnosti določenih sektorjev, so določena v pomožni zakonodaji v sektorjih vina in žganih pijač¹. Pri prihodnji reformi geografskih označb namerava Komisija povečati učinkovitost nadzora in izvrševanja geografskih označb, standardizirati in obravnavati posebne potrebe geografskih označb.

68. Uredba (EU) št. 2017/625 je začela veljati 14. decembra 2019. Uredba je bila v letih 2019 in 2020 dopolnjena s številnimi delegiranimi in izvedbenimi akti, ki določajo podrobnosti za vse vidike kmetijsko-živilske verige, za katere se uredba uporablja. Poudarek prvih seminarjev Boljše usposabljanje za varnejšo hrano leta 2020 in leta 2021 (z nekaj prekinitvami zaradi pandemije COVID-19) je bil na širjenju znanja o novih horizontalnih vidikih uredbe.

71. Komisija se strinja, da bi morala imeti Unija trden okvir EU za uveljavljanje pravic intelektualne lastnine, da bi zadovoljila te potrebe.

72. Direktiva o uveljavljanju pravic intelektualne lastnine je uspela približati nacionalno zakonodajo o izvrševanju pravic intelektualne lastnine². Direktiva določa le minimalno uskladitev in državam članicam omogoča sprejetje ukrepov, ugodnejših za imetnike pravic. Prav tako so nekatere njene določbe neobvezne in nacionalna sodišča lahko zagotovijo različne razlage (v mejah prožnosti, ki jo omogoča Direktiva).

Smernice iz leta 2017 o nekaterih vidikih direktive o uveljavljanju pravic intelektualne lastnine³ so bile namenjene spodbujanju doslednejše in učinkovitejše razlage in uporabe ter so dejansko pripeljale do enakovrednejših konkurenčnih pogojev.

73. Kot je navedeno v akcijskem načrtu za pravice intelektualne lastnine, Komisija še naprej pozorno spremlja uporabo direktive o uveljavljanju pravic intelektualne lastnine, da bi zagotovila učinkovita in uravnotežena pravna sredstva. Pri izvajanju smernic Komisije za leto 2017 sodeluje z državami članicami in deležniki. Poleg tega Komisija načrtuje nadaljnjo študijo o uporabi direktive o uveljavljanju pravic intelektualne lastnine.

74. Treba je opozoriti, da direktiva o uveljavljanju pravic intelektualne lastnine za razliko od Direktive o elektronskem poslovanju in predloga akta o digitalnih storitvah ne predvideva

1 Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/34 o določitvi pravil za uporabo Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z vlogami za zaščito označb porekla, geografskih označb in tradicionalnih izrazov v vinskem sektorju, postopkom ugovora, spremembami specifikacij proizvoda, registrom zaščitenih imen, preklicem zaščite in uporabo simbolov ter Uredbe (EU) št. 1306/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z ustreznim sistemom pregledov, z dne 17. oktobra 2018.

Izvedbena uredba Komisije (EU) 2021/1236 o pravilih za uporabo Uredbe (EU) 2019/787 Evropskega parlamenta in Sveta o zahtevkih za registracijo geografskih označb žganih pijač, postopku ugovora, spremembah specifikacij proizvoda, preklicu registracije, uporabi simbola in nadzoru, z dne 12. maja 2021.

2 SWD(2017) 431 final, Delovni dokument služb Komisije, Ocena, Spremljevalni dokument, COM(2017) 708 final, Sporočilo Komisije o smernicah o nekaterih vidikih Direktive 2004/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta o uveljavljanju pravic intelektualne lastnine, z dne 29. novembra 2017

3 COM(2017) 708 final, Sporočilo Komisije: Smernice o nekaterih vidikih Direktive 2004/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta o uveljavljanju pravic intelektualne lastnine, z dne 29. novembra 2017.

materialnih določb o odgovornosti kršiteljev/posrednikov ali o izjemah od njih. Direktiva o uveljavljanju pravic intelektualne lastnine usklajuje upravne in civilne postopke ter pravna sredstva in ima zato bistveno drugačen regulativni cilj.

(Predlagani) akt o digitalnih storitvah povezuje obveznosti različnih ponudnikov spletnih posredniških storitev z njihovo vlogo, velikostjo in vplivom v spletnem ekosistemu. Nekatere večje obveznosti so omejene le na zelo velike spletne platforme, ki so si zaradi svojega dosega zagotovile osrednjo, sistemsko vlogo pri omogočanju javne razprave in gospodarskih transakcijah.

Komisija načrtuje nadaljnjo študijo o uporabi direktive o uveljavljanju pravic intelektualne lastnine.

78. Komisija priznava, da Uredba (EU) št. 608/2013 ne opredeljuje „blaga nekomercialne narave“ in tako prepušča razlago državam članicam. Materialno pravo intelektualne lastnine o blagovnih znamkah določa, da je kršitev mogoča le, če se zaščitena znamka uporablja v „poteku trgovine“, kar ne velja za predmete v osebni prtljagi potnikov, če so namenjeni samo za zasebno nekomercialno uporabo. V materialnem pravu intelektualne lastnine ni nadaljnje razlage o tem, kaj pomeni „v poteku trgovine“, niti ni na mednarodni ravni opredeljeno, kaj se lahko šteje za nekomercialno uporabo.

Kljub temu države članice niso poročale o nobenih posebnih težavah pri razlagi pojma „nekomercialna“ uporaba za blago v osebni prtljagi niti pri izvajanju člena, navedenega v Uredbi.

79. Komisija priznava, da trenutno ni uradnega okvira EU za obvladovanje tveganja na področju pravic intelektualne lastnine ali strategije nadzora. Vendar pa so informacije o tveganju že izmenjane v okviru skupnega okvira za obvladovanje tveganja.

Komisija se strinja, da je strategijo obvladovanja tveganja in nadzora pri uveljavljanju pravic intelektualne lastnine s strani carinskih organov mogoče izboljšati. Carinski akcijski načrt EU za boj proti kršitvam pravic intelektualne lastnine za leta od 2018 do 2022 že vsebuje poseben ukrep, katerega cilj je okrepiti obvladovanje tveganja pravic intelektualne lastnine. V zvezi s tem je Komisija začela razvijati skupno strategijo za obvladovanje tveganja, ki temelji na nadzoru.

81. Komisija se strinja, da povečani obseg e-trgovine ogroža sedanjo opredelitev majhne pošiljke v Uredbi št. 608/2013. Komisija zato razmišlja o reviziji pragov postopka v zvezi z majhnimi pošiljkami (najprej z delegiranim aktom, kot je predvideno v Uredbi št. 608/2013). Zato bi bilo za vsako zadržanje v okviru postopka majhne pošiljke mogoče doseči uničenje večje količine blaga.

82. Komisija priznava, da ena država članica namesto postopka majhne pošiljke iz Uredbe št. 608/2013 uporablja poseben postopek zasega. Vendar pa je enakovreden kazenskemu postopku, ki temelji tudi na transakcijskem pooblastilu, opredeljenem v zadevnem nacionalnem carinskem zakoniku, in je zato specifičen za nacionalne pristojnosti, podeljene carini v navedenih državah članicah. Če bi se ta pristojnost prenesla na vse carinske organe na ravni Unije, bi se lahko proučila uporaba podobnega postopka v vseh državah članicah.

83. Komisija priznava, da daje Uredba št. 608/2013 nacionalnim carinskim organom možnost, da od imetnika pravice zahtevajo povračilo stroškov, nastalih zaradi zadržanja in uničenja blaga, za katerega se sumi, da krši pravice intelektualne lastnine. Komisija meni, da je diskrecijska pristojnost držav članic, da izberejo najučinkovitejši pristop.

84. Komisija se strinja, da zmogljivosti za uničenje določenega blaga niso nujno na voljo v vseh državah članicah, vendar pa Uredba št. 608/2013 (člen 25(2)) določa možnost uničenja blaga v drugih državah članicah.

Komisija priznava, da se v Združenih državah proračun za uničenje in skladiščenje ustvarja s financiranjem, ki izhaja iz denarnih kazni za kršitelje: stroški, povezani s skladiščenjem in uničenjem ponarejenega blaga, se plačajo prek sklada za zaseg iz Ministrstva za finance ZDA. V nekaterih primerih so se druge stranke, kot so hitri prevozniki, dogovorile, da bodo nosile odgovornost za stroške, povezane z uničenjem domnevnega ponarejenega blaga. Uvedba takega sistema v EU ne bi zahtevala samo denarnih kazni za trgovino z blagom, ki krši pravice intelektualne lastnine, ampak tudi posebnosti, kot je zaseg sredstev, ki se uporablja v okviru sistema ZDA. Za možnost uvedbe primerljivega sistema na ravni EU bi bila potrebna predhodna ocena.

87. V zvezi z materialnim pravom intelektualne lastnine je Komisija dvakrat, v letih 2003 in 2005, predlagala uskladitev materialnega kazenskega prava, povezanega s pravom intelektualne lastnine, vendar ni bilo mogoče doseči dogovora o besedilu. Svet je v sklepih o intelektualni lastnini z dne 18. junija 2021 menil, „da je treba spodbuditi razmislek o preprečevanju kaznivih kršitev pravic intelektualne lastnine [...] in boju proti njim ter [...] o njihovi povezanosti z mednarodnim gospodarskim in finančnim kriminalom, vključno s pregledom stanja, kar zadeva morebitne pravne razlike med kazenskopравниimi okviri držav članic, morebitne vrzeli v kazenskem pravu in kazenskem pregonu ter pravne in praktične ovire za čezmejno sodelovanje znotraj EU“.

Komisija trenutno z državami članicami razpravlja o carinskih kaznih, ki jih določa nacionalna carinska zakonodaja, če imetnik blaga ali deklarant ne spoštuje carinske zakonodaje.

88. Komisija priznava različne prakse držav članic pri poročanju o zadržanjih v sistemu COPIS (informacijski sistem za boj proti ponarejanju in piratstvu na ravni EU) (različni roki). Ker je COPIS zbirka podatkov za statistične namene, to razhajanje nima nobenih posledic v smislu obvladovanja tveganja. Vendar Komisija razume, da bi bolj skupen pristop pripomogel k pripravi poročanja na ravni EU. Komisija si bo zato še naprej prizadevala za sodelovanje z državami članicami, da bi se upoštevala skupna praksa poročanja v smislu roka. To se lahko obravnava tudi v okviru ocenjevanja izvajanja Uredbe št. 608/2013.

89. Komisija se strinja z ugotovitvijo Evropskega računskega sodišča, da države članice ne izkoriščajo v celoti možnosti, ki jih ponuja skupni vmesnik med sistemoma COPIS in AFIS (informacijski sistem za boj proti goljufijam urada OLAF).

90. Komisija si še naprej prizadeva za vključitev določb o medsebojni upravni pomoči, ki omogočajo izmenjavo informacij, v dvostranske trgovinske sporazume, o katerih se pogaja v imenu Unije.

92. a) Komisija je dala enako pripombo kot Računsko sodišče. Vprašanje pragov za carinsko posredovanje bo obravnavano v oceni izvajanja Uredbe št. 608/2013.

b) Komisija se strinja, da prag ni v skladu z zahtevami Uredbe št. 608/2013. Komisija namerava poudariti obveznosti držav članic med tekočim krogom podpornih obiskov v zvezi z izvajanjem Uredbe št. 608/2013 v 27 državah članicah in v okviru skupine carinskih strokovnjakov – oddelek za pravice intelektualne lastnine.

c) Komisija z obžalovanjem ugotavlja, da nekatere države članice podatkov ne vnašajo v sistem CIS+.

d) Glej odgovor Komisije na odstavek 88.

93. Komisija trenutno pripravlja strategijo nadzora na podlagi obvladovanja tveganja pravic intelektualne lastnine, ki bi morala prispevati k okrepitvi carinskega nadzora v vseh državah članicah.

SKLEPI IN PRIPOROČILA (odstavki 94–101)

Odgovori Komisije:

95. Komisija pripravlja revizijo zakonodaje o modelih za njeno posodobitev in nadaljnjo uskladitev. Da bi ustvarili boljše konkurenčne pogoje za podjetja v EU ter okrepili dopolnjevanje in interoperabilnost med sistemi EU in nacionalnimi sistemi modelov, bi morala nadaljnja uskladitev zajemati tudi glavne vidike postopkov, ki so vključeni tudi v nedavno reformo za blagovne znamke.

Komisija pripravlja tudi predlog o sistemu EU za zaščito za (t. i. nekmetijske) geografske označbe za obrtne in industrijske proizvode.

96. Komisija načrtuje oceno Uredbe št. 608/2013, v kateri bo med drugim ocenila potrebo po reviziji nekaterih elementov Uredbe, kot sta opredelitev majhnih pošiljk in uvedba intervencijskih pragov za uveljavljanje pravic intelektualne lastnine s strani carinskih organov. Poleg tega Komisija trenutno pripravlja strategijo tveganja pravic intelektualne lastnine.

Priporočilo 1 – dopolnitev in posodobitev regulativnih okvirov EU za pravice intelektualne lastnine

a) Komisija sprejema priporočilo. Komisija namerava v drugem četrletju leta 2022 pripraviti predlog za izvajanje vseevropskega sistema zaščite geografskih označb za obrtne in industrijske (nekmetijske) proizvode. Vendar se Komisija na tej stopnji ne more obvezati glede vsebine prihodnjih zakonodajnih predlogov.

b) Komisija se s priporočilom strinja. Prihodnja revizija zakonodaje EU o varstvu modelov je namenjena uskladitvi obsega pravic do oblikovanja modelov z reformo za blagovne znamke EU, tako da se razširi tudi na ponarejeno z modelom zaščiteno blago, ki je v tranzitu skozi EU. Vendar se Komisija na tej stopnji ne more obvezati glede vsebine prihodnjih zakonodajnih predlogov.

Komisija sprejema priporočilo v zvezi z uvedbo intervencijskega praga za uveljavljanje pravic intelektualne lastnine s strani carinskih organov. To bo obravnavano pri ocenjevanju Uredbe št. 608/2013, ki bo vključevalo posvetovanje z zasebnimi deležniki, ki so na koncu tisti, ki se primarno ukvarjajo z opredelitvijo takih pragov.

Komisija sprejema priporočilo v zvezi s širitvijo opredelitve majhne pošiljke. Veliko povečanje števila poštnih pošiljk in pošiljk hitre pošte lahko zahteva prilagoditev opredelitve, da se olajša učinkovito uveljavljanje s strani carinskih organov. Komisija najprej razmišlja o reviziji pragov postopka v zvezi

z majhnimi pošilkami (s predlogom delegiranega akta, kot je predvideno v Uredbi št. 608/2013). Z ocenjevanjem Uredbe št. 608/2013 se bo obravnavalo tudi, ali je treba opredelitev majhne pošiljke podrobneje pregledati.

97. Komisija se sklicuje na svoj odgovor na odstavka 37 in 42.

Priporočilo 2 – ocenitev ureditev upravljanja in metodologije za določanje pristojbin

Komisija se strinja s tem priporočilom.

Struktura in upravljanje Urada Evropske unije za intelektualno lastnino (EUIPO) sta v veliki meri usklajena s skupnim pristopom o decentraliziranih agencijah iz leta 2012.

Pregled, ki temelji na členu 210 uredbe o blagovni znamki Evropske unije, bo vključeval oceno vpliva, učinkovitosti in uspešnosti Urada ter njegovih delovnih praks. Komisija bo oceno uporabila za pridobitev dodatnih vpogledov in proučitev možnosti za nadaljnje ukrepe na področju odgovornosti.

99. Predvidena ocena na podlagi člena 210 uredbe o blagovni znamki Evropske unije bo pregledala pravni okvir za sodelovanje med Uradom in uradi za industrijsko lastnino držav članic.

Priporočilo 3 – izboljšanje sistemov za financiranje, nadzor in vrednotenje

Komisija je seznanjena s tem, da je to priporočilo naslovljeno na EUIPO.

100. V prihodnji reformi geografskih označb se namerava Komisija osredotočiti na več bistvenih elementov delovanja sistema geografskih označb, kot je zaščita geografskih označb, tudi na internetu; opolnomočenje proizvajalcev; uskladitev in poenostavitev postopkov za izboljšanje splošne odzivnosti in pravočasne obravnave prijav za geografske označbe, ter učinkovitejši nadzor in izvrševanje geografskih označb.

Priporočilo 4 – izboljšanje sistemov geografskih označb EU

Komisija se strinja s tem priporočilom.

101. Komisija se strinja, da bi morala Unija imeti trden okvir EU za uveljavljanje pravic intelektualne lastnine.

Okvir EU za uveljavljanje pravic intelektualne lastnine ne zadeva samo Komisije, ampak tudi države članice. Države članice bi morale imeti možnost, da v primeru sumljivega blaga to blago zadržijo, prav tako pa bi bilo treba oceniti, ali bi jim bilo mogoče podeliti pristojnost za neposredno uničenje blaga, za katerega menijo, da krši pravila.

Zmogljivosti za uničevanje določenega blaga niso nujno na voljo v vseh državah članicah, vendar Uredba št. 608/2013 (člen 25(2)) določa možnost uničenja blaga v drugih državah članicah.

Vprašanje obveznosti in odgovornosti za zadržanje in uničenje blaga bi se lahko ponovno ocenilo.

Priporočilo 5 – izboljšanje okvira za uveljavljanje pravic intelektualne lastnine

a) Komisija se strinja s tem priporočilom. Komisija trenutno pripravlja tako strategijo, ki bi morala biti del nove strategije za obvladovanje tveganj s strani carinskih organov.

b) Komisija sprejema priporočilo o boljšem spremljanju direktive o uveljavljanju pravic intelektualne lastnine.

Poleg načrtovane študije o spremljanju uporabe direktive o uveljavljanju pravic intelektualne lastnine in prispevka k zbirki orodij EU proti ponarejanju Komisija po objavi ocene o delovanju direktive o uveljavljanju pravic intelektualne lastnine leta 2017 še naprej pozorno spremlja uporabo direktive o uveljavljanju pravic intelektualne lastnine za zagotovitev učinkovitega in uravnoveženega pravnega varstva. Sodeluje z državami članicami in deležniki za boljše spremljanje direktive o uveljavljanju pravic intelektualne lastnine ter na področju uveljavljanja smernic Komisije, da bi se na primer zagotovila enotna in učinkovita uporaba sodnih odredb v vseh državah članicah, če so izpolnjeni vsi pogoji.

Komisija in opazovalni urad EUIPO bosta preučila možnost za razvoj bolj ciljno usmerjenega spremljanja direktive o uveljavljanju pravic intelektualne lastnine v zvezi z nacionalno sodno prakso, ki bo temeljilo na zbirki podatkov sodne prakse *eSearch* urada EUIPO.

Komisija sprejema priporočilo za boljše spremljanje izvrševanja v državah članicah s strani carinskih organov. Komisija ga je že delno izvedla prek kroga podpornih obiskov za izvajanje Uredbe št. 608/2013 v 27 državah članicah, ki bodo končani leta 2022. Komisija lahko na podlagi rezultatov predvidi nadaljnje spremljanje posameznih držav članic, ki se lahko zaključi po letu 2023.

c) Komisija sprejme priporočilo. Komisija je države članice že pozvala, naj v določenem roku (v okviru skupine carinskih strokovnjakov – oddelek o pravicah intelektualne lastnine) sporočijo podatke o svojih zadržanjih v zbirko podatkov COPIS. To bo obravnavano tudi v oceni Uredbe št. 608/2013, da se oceni, ali mora biti ta standardizacija upoštevana v zakonodaji.